

MSW Semester-4 Examination

507

Labour Welfare & Legislation

April-2023

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- પ્ર.૧ કારખાના અધિનિયમ - ૧૯૪૮ મુજબ શ્રમ કલ્યાણ અધિકારીની મુખ્ય ભૂમિકાઓ સમજાવો. ૧૪
અથવા
- પ્ર.૧ અસંગઠિત કામદાર એટલે શું? ભારતમાં મજૂરો કઈ મુખ્ય સમસ્યાઓનો સામનો કરે છે, તે સમજાવો. ૧૪
- પ્ર.૨ કારખાના અધિનિયમ, ૧૯૪૮ માં કારખાનામાં કામ કરતા કામદારો માટે કઈ કલ્યાણકારી સુવિધાઓનો સમાવેશ થાય છે. ૧૪
અથવા
- પ્ર.૨ ઔદ્યોગિક તકરાર ધારો, ૧૯૪૭ મુજબ સમાપ્તિ, લોકઆઉટ અને લે ઓફ ના તફાવત વિશે લખો. ૧૪
- પ્ર.૩ કામદાર કલ્યાણના મુખ્ય સિદ્ધાંતો સમજાવો. ૧૪
અથવા
- પ્ર.૩ આઉદ્યોગિક તકરાર ધારા મુજબ મુખ્ય સત્તાઓ સમજાવો. ૧૪
- પ્ર.૪ શ્રમ કલ્યાણ કાયદામાં વેલ્ફેરનો અર્થ શું છે અને ILO દ્વારા અપાયેલ શ્રમ કલ્યાણની વ્યાખ્યા આપો. ૧૪
અથવા
- પ્ર.૪ શ્રમ કલ્યાણનો અવકાશ વર્ણવો અને શા માટે તે સમાજના વિકાસ માટે મહત્વનું છે વર્ણવો. ૧૪
- પ્ર.૫ બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો (ગમે તે સાત) ૧૪
૧. કારખાના અધિનિયમ મુજબ મહિલાઓ માટે કયાં સમયે કામ માટે પાબંધી છે?
અ) સવારે ૦૫ પહેલા અને સાંજે ૦૭ થી પછી બ) સવારે ૦૬ પહેલા અને સાંજે ૦૭ થી પછી
ક) સવારે ૦૬ પહેલા અને સાંજે ૦૮ થી પછી ડ) સવારે ૦૭ પહેલા અને સાંજે ૦૮ થી પછી
  ૨. કારખાના અધિનિયમ મુજબ કેટલા કામદારો હોય તો વેલ્ફેર અધિકારી હોવો જોઈએ?
અ) ૨૫૦ કામદાર બ) ૫૦૦ કામદાર
ક) ૭૫૦ કામદાર ડ) ૧૦૦૦ કામદાર
  ૩. Trade union act, 1926 મુજબ ટ્રેડ યુનિયનનો મુખ્ય હેતુ .....
અ) કામદારોને લાભો પૂરા પાડવા
બ) મહિલા કામદારોને માતૃત્વના લાભો પૂરા પાડવા
ક) યુનિયન નોંધણી
ડ) રોજગાર અથવા બેરોજગારીને લગતા કોઈપણ વિવાદને ઉકેલવા માટે
  ૪. The employee state insurance act, 1948 ..... પૂરું પાડે છે
અ) માંદગી, માતૃત્વ અને રોજગારની ઈજાના કિસ્સામાં કર્મચારીઓને ચોક્કસ લાભો.
બ) ટ્રેડ યુનિયનો માટે નોંધણી
ક) કામદારોને લઘુત્તમ વેતન
ડ) એમ્પ્લોયર માટે કલ્યાણ સુવિધાઓ
  ૫. એમ્પ્લોઈ સ્ટેટ ઇન્સ્યોરન્સ ક્યારે બન્યો હતો.
અ) ૧૯૪૭ બ) ૧૯૨૬
ક) ૧૯૪૮ ડ) ૧૯૩૯
  ૬. ઇન્ડિયન ટ્રેડ યુનિયન એક્ટ ક્યારે બન્યો હતો.
અ) ૧૯૩૬ બ) ૧૯૧૯
ક) ૧૯૨૬ ડ) ૧૯૮૭
  ૭. ILO નું વિસ્તરણ શું છે?
અ) ઇન્ટરનેશનલ લેબર ઓર્ગેનાઈઝેશન બ) ઇન્ડિયન લેબર ઓર્ગેનાઈઝેશન
ક) ઇન્ડિયન લેબર ઓફિસ ડ) ઇન્ટરનેશનલ લેબર અક્રેડિટ
  ૮. કારખાના અધિનિયમ, ૧૯૪૮ મુજબ કેટલા કામદાર હોય તો કેન્ટીન હોવી જોઈએ?
અ) ૧૦૦ બ) ૨૫૦
ક) ૫૦૦ ડ) ૧૦૦૦

- Q.1 Explain the main role of labour welfare officer as per the factories act - 1948. 14
or
- Q.1 What is unorganized labour ? what are the main problems faced by the labourers in india. 14
- Q.2 What are the various welfare facilities mentioned under the factories act 1948, for the welfare of the workers / labourers working in the factory. 14
or
- Q.2 Write the difference between closure, lockout and layoffs as per the Industrial dispute act 1947 14
- Q.3 Explain the main principle of Employee welfare. 14
or
- Q.3 Explain the main authorities under the Industrial Dispute Act. 14
- Q.4 What do you mean by the term “welfare” in labour welfare legislation and give the definition of labour welfare provided by ILO. 14
or
- Q.4 Describe the scope of Labour welfare legislation and why it is important for the development of society. 14
- Q.5 **MCQs (Any seven)** 14
- Under factories act, the restriction on working time of women is.....
A) before 5 AM and beyond 7 PM B) before 6 AM and beyond 7 PM
C) before 6 AM and beyond 8 PM D) before 7 AM and beyond 8 PM
  - As per the factories act, 1948 a welfare officers can be employed only when there are.....
A) 250 workers B) 500 workers
C) 750 workers D) 1000 workers
  - As per the trade union act, 1926 the main purpose of trade union is .....
A) To Provide benefits to the employees
B) To provide employees maternities benefits to the female workers
C) To register a union
D) To resolve any dispute which relates to employment or non-employment.
  - The employee state insurance act, 1948 provides;
A) certain benefits to employees in case of sickness, maternity and employment injury.
B) Registration for the trade unions.
C) Minimum wages to the workers
D) Welfare facilities to the employers
  - When was the employee state insurance act enacted?
A) 1947 B) 1926
C) 1948 D) 1939
  - When was the Indian Trade Union Act enacted?
A) 1936 B) 1919
C) 1926 D) 1987
  - What is the expansion of ILO.
A) International Labour Organization B) Indian Labour organization
C) Indian Labour occupation D) International Labour occurrence
  - As per the factories act, 1948 canteen should be provided in the factory if, workers are more than.....
A) 100 B) 250
C) 500 D) 1000